Hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 3.12.2024 asiaan HE 143/2024 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamiseksi. Muutokset koskevat säilöönottoa ja maahantulokieltoa. Lisäksi ehdotetaan muutoksia toimivaltasäänteyyn käännyttämiseen ja maahantulokieltoon liittyen.

1. Lausuttavana oleva asia

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia siten, että muutoksilla pyritään tehostamaan laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden maasta poistamista ja turvaamaan paremmin yleinen järjestys ja turvallisuus sekä kansallinen turvallisuus.

Esityksen tarkoituksena on entistä tehokkaammin estää yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaarantuminen pidentämällä säilöönoton enimmäiskestoa ja tehostamalla viranomaistoimin tehtävää maasta poistamista. Vapaaehtoinen paluu on kuitenkin ensisijainen paluumuoto myös jatkossa.

Tämän lisäksi ehdotetaan maahantulokiellon enimmäiskeston pidentämistä sekä mahdollisuutta määrätä kolmannen maan kansalaiselle määräaikainen maahantulokielto.

Lakiin on ehdotettu myös lisättäväksi uutta sääntelyä oleskeluluvan peruuttamisesta ja maahantulokiellon määräämisestä Suomen ulkopuolella oleskelevalle henkilölle.

2. Esityksen tavoitteet

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään säilöönoton tehokkaampaan käyttöön maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden palautusten tehostamiseksi ja toisaalta niillä pyritään edistämään yleisen järjestyksen ja yleisen turvallisuuden sekä kansallisen turvallisuuden turvaamista yhteiskunnassa. Samalla viranomaisille annetaan paremmat mahdollisuudet ehkäistä ja torjua laitonta maahantuloa ja maassa oleskelua.

3. Säilöönotto

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseen tähtäävien säilöönottoperusteiden lisääminen lakiin nähdään Keskusrikospoliisissa erittäin hyvänä uudistuksena. Paremmat ja laajemmat säilöönottomahdollisuudet sekä enimmäiskeston pidentäminen 18 kuukauteen ovat omiaan viestimään tiukasta maahanmuuttopolitiikasta. Muutokset kuitenkin myös edistävät vapaaehtoisen paluun houkuttelevuutta, joka katsotaan myönteiseksi asiaksi. Näin sen vuoksi, koska

vapaaehtoisen paluun noudattamatta jättäminen johtaa maahantulokiellon määräämiseen.

On huomioitava, että vaikka viranomaisten resurssit ja säilöönottokapasiteetti ovat rajalliset, säilöönoton mahdollistaminen erityisesti välineellistetyn maahantulon näkökulmasta antaa mahdollisuuden varautua poikkeuksellisiin tilanteisiin, jolloin palautettavien määrä on normaalia suurempi.

4. Maahantulokielto

Keskusrikospoliisi pitää hyvänä maahantulokiellon määräämistä koskevia muutoksia. Kokonaisharkinnan poistaminen, maahantulokiellon keston pidentäminen ja maahantulokiellon määräämisen tekeminen entistä velvoittavammaksi viestittää selkeästi tahtotilaa lain soveltamisen tiukentamisesta.

5. Oleskeluluvan peruuttaminen Suomen ulkopuolella oleskelevalle henkilölle

Keskusrikospoliisi arvioi, että oleskeluluvan peruuttaminen ja maahantulokiellon määrääminen Suomen ulkopuolella olevalle henkilölle mahdollistaa kansallisen turvallisuuden sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden entistä paremman suojaamisen. Tämä korostuu erityisesti Schengen-alueen ulkorajoilla ja antaa viranomaisille paremmat mahdollisuudet estää kansallista turvallisuutta vaarantavien henkilöiden pääsyn Schengen-alueelle. Sääntelyn tulee koskea niin tilapäisen kuin pysyvän oleskeluluvan haltijaa, kuten esityksessä on mainittu.

Jos henkilö hakee ensimmäistä oleskelulupaa Suomen edustustossa ja viranomaiset havaitsevat mahdollisen uhkan Suomen turvallisuudelle, maahantulokiellon määrääminen on erinomainen keino pitää henkilö Schengen-alueen ulkopuolella.

6. Keskusrikospoliisi kannattaa hallituksen esitystä ja tavoitetta vahvistaa ja tehostaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen mahdollisuuksia ja tätä kautta parantaa sisäistä turvallisuutta.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos Robin Lardot

Jakelu Eduskunnan hallintovaliokunta, HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi Poliisihallitus